

- [Utlovad bredbandsmiljard kommer behövas](#)
- [Frågor och svar](#)
- [Lägesrapport från Jordbruksverket](#)
- [Pengar till samarbeten för bredband på landsbygden](#)
- [100 Mbit/s via luften till Axala bredbandsförening](#)
- [Så ser det ut med bredband i länen](#)
- [Information från Trafikverket](#)
- [Stöd till skärgården i Stockholms län](#)
- [PTS bredbandskartläggning](#)
- [Ny grundnivå för internet](#)

Utlovad bredbandsmiljard kommer behövas

De tillgängliga stödpengarna är snart intecknade – med många projekt kvar i kön

Nu är 2,8 av de ursprungliga 3,25 miljarderna i denna period av landsbygdsprogrammet intecknade, fördelat på 423 projekt. Men över 400 ansökningar återstår att behandla. Regeringens [extra bredbandsmiljard](#), som aviserades förra hösten, kommer behövas snart. Så vad är det som tar tid?

Landsbygdsprogrammet, som finansieras gemensamt av EU och Sverige, är minst sagt komplicerat. Den extra bredbandsmiljarden innebär en ändring av det ursprungliga programmet som godkänts av EU-kommissionen. Ändringen måste därför behandlas av både [landsbygdsprogrammets övervakningskommitté](#) och EU-kommissionen.

Kommittén mäter landsbygdsprogrammets resultat och kontrollerar hur arbetet går, och kan också föreslå förändringar i programmet. När kommittén sedan skickar in förslaget så har EU minst 3 månader på sig att godkänna förslaget. Det innebär att Jordbruksverket inte kan ge någon tydlig tidplan för när pengarna kan tänkas komma.

Vi får hoppas att processen går så snabbt och smidigt som möjligt. Det är tydligt att pengarna kommer behövas, och förr snarare än senare.

Anna, Patrik och Mattias

Byanätsforums kansli

Frågor och svar

Byanätsforum sammanställer frågor och svar som inkommit

I Byanätsforum behandlas många frågor. Om kansliet får en fråga vi inte kan svara på skickar vi den vidare till rätt myndighet eller aktör. Här finner du några av de frågor som behandlats i forumet den senaste tiden:

MÖJLIGHETER ATT FÖRHINDRA LEDNINGSRÄTT

En Marknadsaktör planerar nedläggning av fiber, och vill gå över privatägd skogsmark. Skogsmarken kommer dock att avverkas i framtiden, och skogsägarna är bekymrade över att fiberledningarna då kan bli sönderkörda. Såväl kommunen som skogsägaren vill att därför att marknadsaktören utgår ifrån den översiktsplan som redan gjorts för området. Marknadsaktören avser trots detta söka ledningsrätt för att få gå över skogsmarken. Vilka möjligheter har vi att avstyra att marknadsaktören får ledningsrätt?

Svar från Lantmäteriet: En översiktsplan är inte juridiskt bindande och är därmed inte styrande i prövningen. Den ger ändå vägledning för tänkt markanvändning och Lantmäteriet samråder i ärenden ofta t.ex. med kommunen.

Markägaren har ingen vetorätt i ett ledningsrättsärende, utan myndigheten prövar frågan utifrån gällande lagregler. En del är 6§ i [ledningsrättslagen](#) om lokaliseringen; om minsta möjliga intrång för fastighetsägaren och att viss hänsyn kan tas till ledningsrättsshavarens kostnader. Vi kan inte göra ledningsrätt om vi inverkar på byggrätt, t.ex. om det

finns en detaljplan där byggnaderna inte är utbyggda. I ett utbyggt området kan prövningen bli annorlunda.

Vad markägaren kan göra är att yrka på annan sträcka i ledningsrättsärendet, och detta får lantmätaren ta hänsyn till i prövningen av frågan. Framför också eventuella skäl varför det inte går att bygga på ledningshavarens föreslagna sträcka.

LÅNG HANDLÄGGNING AV LEDNINGSRÄTT

Vi får problem på grund av Lantmäteriets långsamma behandling av vårt ledningsrättsärende. Varför tar det så lång tid?

Svar från Lantmäteriet: Vid byggnation av fiber och även andra ledningar så ska överenskommelse ingås med alla berörda fastighetsägare och andra rättighetshavare (t.ex. samfällighetsförening för väg, andra aktörer som har ledningsrätt som korsas). Vem som är avtalspart behöver den som ska bygga ta reda på. Kan man inte det så hanteras alltid sakägarkretsen av myndigheten i en lantmäteriförrättning. I en myndighetsprövning behöver inte avtal finnas upprättade även om så är vanligt.

Ledningsrätt för elektronisk kommunikation (vanligtvis fiber/optokabel) prioriteras sedan 1 juli 2016 av lantmäterimyndigheterna. Inom statliga lantmäteriet innebär det att ärendena fördelas direkt till utsedda bredbandsteam. Kommunala lantmäterierna tar också bredbandsärendena direkt. Ledningsrättslagen beskriver att ett beslut om elektronisk kommunikation ska tas inom 4 månader från att ansökan är komplett. Erfarenheter är att många ärenden går snabbare än så. Mycket beror på hur stort ärendet är och om konflikt finns. Ett beslut om ledningsrätt inom några dagar är inte möjligt så som lagen är uppbyggd.

En myndighetsprövning av ledningsrätt innehåller flera delar som en lantmätare behöver pröva och följa. T.ex. ska en kallelse till sammanträde skickas några veckor innan mötet. Likaså behöver lantmätaren utreda förutsättningarna innan sammanträdet (t.ex. vilka fastigheter och rättigheter som berörs av ledningen).

Samråd med andra berörda myndigheter kan behöva göras i lantmäteriförrättningen.

För att underlätta myndighetens prövning och spara tid och pengar för sökanden så är det bra att använda sig av ansökan som finns på lantmäteriets hemsida. Myndigheten behöver ha yrkanden om sträcka, bredd, fullmakt för den som sökt förrättningen och kontaktuppgifter. Finns digital fil över sträckan så underlättas myndighetens prövning. En analog hantering innebär merarbete för den som gör kartarbetet. Upparbetad kostnad för lantmäteriförrättningen delfaktureras normalt kontinuerligt till sökanden. Lantmätaren kommer aktivt driva ärendet framåt och meddelar sökanden om kompletteringar behöver skickas in för att beslut ska kunna tas. När en ledningsrätt vunnit laga kraft gäller ledningsrätten för all framtid.

VAR HITTAR JAG DE "OFFENTLIGA SAMRÅDEN"

Det ska finnas kartor eller listor på vilka som sökt stöd i mitt län, var hittar jag detta?

Länkar till sammanställningar för respektive län finns på Jordbruksverkets webbplats:
<http://www.jordbruksverket.se/arnesomraden/stod/stodilandsbygdsprogrammet/bredband/offentligsamradmedmarknaden.4.732fab17151c513953374ea3.html>

BINDINGSTIDER

I avtalsvillkor för gruppabonnemang mellan fiberföreningar och kommunikationsoperatörer är långa bindningstider vanliga, t ex att föreningen förbinder sig att betala för gruppabonnemanget i 60 månader.

Men vilka avtalsvillkor kan föreningen sedan i sin tur ställa till medlemmarna/konsumenterna? Kan vår förening ha 60 månaders bindningstid gentemot medlem/konsument utan möjlighet till uppsägning eller gäller regeln om 24 månaders bindningstid även för oss?

Coompanion har tidigare analyserat denna fråga. Det finns enligt deras analys inga hinder för en förening att

skriva långa avtal med leverantörer, samt att denna typ av avtal kan ha flera fördelar, t ex ett bättre pris. Men samtidigt kan föreningen antagligen inte avtala längre bindningstider med sina medlemmar än 24 månader, och att föreningen därför behöver överväga för- och nackdelar vid val av avtalslängd.

Coompanion har tidigare rekommenderat, i syfte att riskminimera, att föreningar har en buffert med anslutningar (gentemot operatören) för att kunna parera om det förekommer enstaka medlemmar som vägrar omfattas av kollektivavtalet. Alternativt att man tecknar avtal på 24 mån med option på förlängning.

Om föreningen väljer att teckna ett kollektivavtal längre än 24 månader finns inspiration att hämta från hur andra fiberföreningar hanterat frågan. Skredsviks fiber valde att skriva in en ”avtalstid” på 5 år, med en bindningstid på 24 månader. Se avtal här:

http://www.skredsviksfiber.se/bdh_filearea/Medlemssida/Tjansteavtal_Skredsviks_fiber_Rev_3.pdf

Häggådalens fiber valde att be medlemmarna att inte gå med på kollektivavtalet om man inte var säker på att kunna vara med alla 5 åren:

http://www.haggadalensfiber.se/?page_id=87&cpage=10

Lägesrapport från Jordbruksverket

Byanätsforum har fått information från Jordbruksverket om hur arbetet med stödansökningar från bredbandsprojekt fortlöper.

Siffrorna per den 31 maj 2017:

- 423 bredbandsprojekt är nu beviljade
- 2,8 miljarder kr av 3,25 miljarder har nu beviljats i stöd
- 240 bredbandsprojekt har avskrivits
- 189 bredbandsprojekt har fått avslag
- Handläggning pågår i ytterligare 412 ärenden

Som synes är pengarna i programperioden snart intecknade, med över 400 projekt kvar att handlägga. Regeringen har dock [aviserat](#) att ytterligare en miljard kronor kommer avsättas till bredbandsutbyggnad inom landsbygdsprogrammet. Men det finns ännu ingen tidplan för när pengarna kommer vara tillgängliga.

Läs mer på Jordbruksverkets webbplats:

<http://www.jordbruksverket.se/bredband>

Pengar till samarbeten för bredband på landsbygden

Byanätsforum och samarbetsorganisationerna avvaktar besked från Jordbruksverket

Vi har tidigare berättat om Jordbruksverkets [utlysning](#) om stöd till pilotprojekt och samarbetsprojekt som syftar till att underlätta utbyggnaden av bredband på landsbygden. Pengarna är hämtade från poster inom landsbygdsprogrammet som inte kan användas till att bygga ut bredbandsinfrastruktur, men däremot till andra typer av projekt som kan stödja utbyggnaden.

Hela Sverige ska leva, LRF och Coompanion lämnade i januari in en gemensam ansökan om projektstöd till Jordbruksverket. Syftet är dessa organisationer i ett gemensamt projekt ska kunna vidareutveckla den information, rådgivning, och nätverksfunktion som Byanätsforum erbjudit sedan 2015.

Samarbetsorganisationerna avvaktar nu ett slutgiltigt besked från Jordbruksverket.

100 Mbit/s via luften till Axala bredbandsförening

Teracom bygger trådlösa nät åt bredbandsföreningar runt om i landet – första projektet slutfört

Vi har tidigare berättat om att det statligt ägda infrastrukturlaget Teracom, som främst bygger och förvaltar trådlös infrastruktur för TV, radio och IP-baserade tjänster, nu gett sig in på [bredbandsmarknaden på landsbygden](#). För Axala bredbandsförening, med ett tjugotal medlemmar, blev Teracom's "Air2fibre" lösningen när fiberoperatörerna visat sig ointresserade.

Byanätsforum besökte Axala bredbandsförening i mars, efter att nätet var igång, för att höra direkt från föreningen om erfarenheter från att ha samarbetat med

Teracom, och om nätet verkligen höll vad som utlovats.

Teracom's trådlösa koncept utlovar nämligen, till skillnad från till exempel mobiloperatörerna, en bredbandsanslutning med en hastighet på 100/10, utan trafiktak, som inte ska påverkas av antal användare i nätet.

Bredbandsföreningen fick köpa loss en gammal telemast i närheten, som tidigare använts för Telias ADSL, för en symbolisk summa. Där har Teracom installerat basstationer, där en enskild station enligt

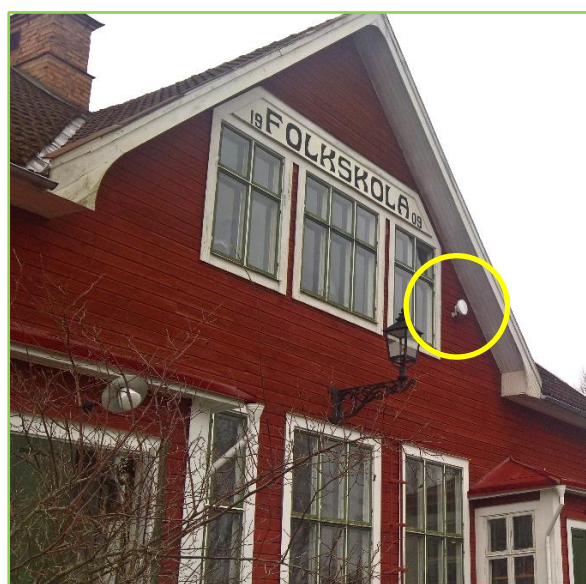
Teracom ska kunna leverera bredband med en hastighet på 100 Mbit/s till 25 hushåll, och flera basstationer kan klustras på samma mast. I Axala är t ex ett tjugotal hushåll uppkopplade, men det kan förtätas genom att helt enkelt sätta upp fler basstationer. Installationen av slutanvändarutrustningen tar ungefär två timmar.

Enligt föreningen har nu nätet fungerat och levererat den utlovade hastigheten sedan lanseringen i mars, vilket bådär gott för de föreningar som skrivit avtal med Teracom och nu väntar på installation.

Teracom bygger just nu trådlösa bredbandsnät åt bredbandsföreningar i 6 områden och har ytterligare 7 på gång. Det byggs f.n. i Järbo, Dalsjöfors, Erstavik-Nacka, Saltsjö-boo, Timrå och Gnesta.

Masten, foto: Claes Johansson

Vit mottagarantenn monterad på Axala Skola, foto: Claes Johansson

Vill du veta mer om projektet i Axala så har Teracom tagit fram en film där en av personerna bakom bredbandsföreningen, Mårten Junell, intervjuas:

www.teracom.se/utbud/kommunikationsoperatör/air2fibre/axala-air2fibre/

Du kan läsa mer om konceptet och ta kontakt med Teracom på deras webbplats:

www.teracom.se/air2fibre

Så ser det ut med bredband i länen

Samlad information på Hela Sverige ska Levas webbplats

Post- och telestyrelsen publicerade årets bredbandskartläggning i mars. I anslutning till det gjorde Hela Sverige ska Leva en sammanställning av artiklar i olika lokalmedia, med länkar både till nyhetsartiklar och opinionsartiklar. Läs mer på Hela Sverige ska Levas webbplats:

<http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa/nyhet/sa-a-ser-det-ut-med-bredbandet-i-laenen/>

Information från Trafikverket

Nytt informationsmaterial för ledningsärenden

Trafikverkets *enhet för ledningsärenden väg* har tagit fram en broschyr kallad ”[Ledningsarbete inom det statliga vägområdet – Hur du ska förlägga ledningen och bevara vägens skick](#)”. Broschyren är framför allt riktad till utförare av ledningsarbete. Syftet är att ge information och riktlinjer så att ledningsförläggningen utförs korrekt enligt tillståndet.

Broschyren finns som nerladdningsbar PDF samt kan beställas för utskrift i Webbutiken på Trafikverket.se:

<https://trafikverket.ineko.se/se/ledningsarbete-inom-det-statliga-v%C3%A4gomr%C3%A5det>

Trafikverket har också tagit fram en egenkontroll som ett hjälpmedel. Den kan vara till hjälp *Inför ansökan, När ni fått tillståndet, Under pågående arbete och När arbetet är klart*. Egenkontrollen finns som PDF på Trafikverket.se:

[Ledningsägarens egenkontroll \(PDF\)](#)

Stöd till skärgården i Stockholms län

Länsstyrelsen beviljar 57 miljoner för bredband i södra skärgården

Även i Stockholms län bor och verkar tusentals människor på landsbygden. Många i skärgården, där bredbandstäckningen historiskt sett släpat efter.

I mars beslutade Länsstyrelsen i Stockholm om att bevilja 57 mkr till ett sammanhängande område som omfattar nästan hela södra skärgården i Stockholms län. Projektet blir en viktig del i att genomföra [den regionala digitala agendans](#) mål om att alla i länet ska ha snabbt bredband.

Nyhet på Länsstyrelsens hemsida:

<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/sv/nyheter/2017/sidor/lansstyrelsen-beslutar-om-stod-till-bredband-i-skargarden.aspx/>

SVT Stockholm om projektet:

<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/miljoner-till-bredband-i-skargarden>

Intressant i sammanhanget är att stödmottagaren började som fyra mindre fiberföreningar i två kommuner. Efter den förra beslutsomgången blev dock dessa fyra föreningar utan stöd. Genom att gå samman i ett gemensamt bolag ökade de sina chanser i denna omgång.

PTS bredbandskartläggning

70 procent av Sveriges hushåll är nu uppkopplade med 100 Mbit/s

Post- och telestyrelsen (PTS) gör årligen [en kartläggning](#) av bredbandstillgången i Sverige. Vad gäller tillgången till fast bredband, visar årets rapport att ca 70 procent av alla hushåll och företag i Sverige hade tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s i oktober 2016. Det är en ökning med 5 procentenheter från samma tidpunkt året innan. Vad gäller landsbygden har ca 22 procent av hushållen och 28 procent av

arbetsställena tillgång till fiber, från 21 respektive 25 procent året innan.

Utbyggnaden på landsbygden ser vid första anblick ut att nästan ha stannat av, men detta beror på att PTS i kartläggningen använder SCBs uppdaterade indelning (2016) av tätort och småort, där många hushåll och företag som förut ansågs ligga utanför tätort och småort nu anses finnas inom tätort och småort. Hade den gamla indelningen använts hade siffran istället varit 25 procent, vilket hade motsvarat en ökning om ca 5 procent.

Enligt PTS beräkningar står också ekonomiska föreningar som ideellt bygger bredbandsnät på landsbygden för en stor del av utbyggnaden på landsbygden. Till exempel stod ekonomiska föreningar för 58 procent av den nytillkomna fibern utanför tätort och småort mellan oktober 2014 och oktober 2015.

Utöver fiber gjordes också stora investeringar i mobilnäten. Under 2016 har utbyggnaden främst skett när det gäller 4G-nät och varit särskilt påtaglig i Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

Läs mer och ta del av PTS Mobiltäcknings- och bredbandskartläggning på myndighetens webbplats:

<http://pts.se/sv/Nyheter/Pressmeddelanden/2017/Sju-av-tio-har-snabbt-bredband-till-foljd-av-fortsatt-fiberutbyggnad/>

Ny grundnivå för internet

5 Mbit/s bör garanteras för alla i Sverige.

Post- och telestyrelsen föreslår att nivån för grundläggande internethastighet som staten garanterar bör höjas från 1 Mbit/s till 5 Mbit/s. Det fastslås i rapporten [Översyn av nivån för funktionellt tillträde till internet](#).

På uppdrag av regeringen har PTS utrett den överföringshastighet som krävs för att säkerställa att alla hushåll och företag har tillgång till internetjänster som är grundläggande för att kunna bo och verka var som helst i landet. PTS bedömer att hushållen och

företagen behöver 5 Mbit/s för att kunna tillgodogöra sig dessa tjänster. Därför rekommenderar PTS en höjning från dagens nivå på 1 Mbit/s till 5 Mbit/s. Efter fem år föreslås en översyn och eventuell revidering.

Grundläggande internet ska ge möjligheter att söka information på internet, ta del av nyheter, söka jobb eller utbilda sig på distans, sköta sin privatekonomi och tillgodogöra sig samhällsservice från det offentliga. Oavsett var man bor och verkar ska man kunna kommunicera via e-post, sociala medier och använda videosamtal.

PTS konstaterar att hushållen och företagens tillgång till 5 Mbit/s är mycket god. De allra flesta har tillgång till grundläggande internet via olika infrastrukturer. I de fall där det behövs en mer kostsam installation hos den enskilde bedömer PTS att det saknas tillgång. PTS föreslår därför att regeringen ger PTS i uppdrag att säkerställa hushållens och företagens tillgång till 5 Mbit/s. Myndigheten har uppskattat kostnaderna för detta till en investeringskostnad om 2,2 miljoner kr och årliga kostnader om cirka 1,7 miljoner kronor.

[Läs hela rapporten här](#)

Om Byanätsforum

Byanätsforum är ett initiativ från regeringens Bredbandsforum. Målet med Byanätsforum är att förenkla för Sveriges fiberföreningar.

Om nyhetsbrevet

I nyhetsbrevet samlar Byanätsforum nyheter om arbetet med bredband på landsbygden.

Vill du prenumerera på nyhetsbrevet eller avsluta din prenumeration hör av dig till byanatsforum@bredbandsforum.se